

POWSTAŁ PROJEKT KRAJOWEGO PRAWA O DZIAŁALNOŚCI KOSMICZNEJ

W Ministerstwie Rozwoju przygotowano projekt ustawy o działalności kosmicznej oraz Krajowym Rejestrze Obiektów Kosmicznych. Tego typu akt normatywny wypełni lukę w polskim prawodawstwie dostosowując naszą legislację do wymogów prawa międzynarodowego. Nadaje jednocześnie sprecyzowane uprawnienia prezesowi Polskiej Agencji Kosmicznej i nakłada szereg obowiązków na podmioty zainteresowane prowadzeniem działalności na orbicie.

Z proponowanym tekstem ustawy o działalności kosmicznej oraz Krajowym Rejestrze Obiektów Kosmicznych można zapoznać się [na stronie Rządowego Centrum Legislacji](#). Prace nad aktem normatywnym trwały od 2013 r. Ministerstwem wiodącym dla prowadzenia projektu jest Ministerstwo Rozwoju, a osobą odpowiedzialną podsekretarz Jadwiga Emilewicz. Rolę merytorycznego opiekuna koncepcji ustawy pełni Otylia Trzaskalska-Stroińska, zastępca Dyrektora Departamentu Innowacji w MR, [niedawno wybrana na wiceprzewodniczącą Rady ESA](#).

W uzasadnieniu projektu można przeczytać, że przyjęcie proponowanej ustawy uczyni zadość międzynarodowym zobowiązaniom RP, wynikającym z wiążących ją układów międzynarodowych:

- Układu o zasadach działalności państw w zakresie badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej, łącznie z Księżycem i innymi ciałami niebieskimi z 27 stycznia 1967 r. (zwany [Traktatem o przestrzeni kosmicznej](#)),
- Konwencji w sprawie rejestracji obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną z 14 stycznia 1975 r.,
- Konwencji o międzynarodowej odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez obiekty kosmiczne z 29 marca 1972 r.

Polska nie jest natomiast stroną Układu normującego działalność państw na Księżycu i innych ciałach niebieskich z 18 grudnia 1979 r.

Podstawowe założenia

Art. 1 ust. 1 projektu ustawy mówi o tym, że reguluje ona:

1. zasady wykonywania działalności kosmicznej;

2. zasady prowadzenia Krajowego Rejestru Obiektów Kosmicznych.

Natomiast samą działalność kosmiczną zdefiniowano w art. 3 pkt 1 jako *wypuszczenie obiektu kosmicznego w przestrzeń kosmiczną, eksploatację obiektu kosmicznego, a także sprowadzenie obiektu kosmicznego na Ziemię.*

Niezbędne zezwolenie

Podmiot, który planuje wykonywanie działalności kosmicznej będzie musiał uzyskać zezwolenie. Będzie to możliwe po spełnieniu szeregu warunków, np. w zakresie: konieczności zdobycia pozwolenia radiowego, posiadania odpowiedniego doświadczenia i wiedzy czy uzgodnienia parametrów orbity.

Zezwolenie wydaje, odmawia wydania, zmienia lub cofa Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej, w drodze decyzji administracyjnej.

Co ciekawe, w myśl art. 7 ust. 2: *W toku postępowania, Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej występuje do Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o zajęcie stanowiska w zakresie wpływu działalności kosmicznej na bezpieczeństwo i interes państwa, a także wykonywanie międzynarodowych zobowiązań przez Rzeczpospolitą Polską.*

Krajowy Rejestr Obiektów Kosmicznych

Zgodnie z proponowaną ustawą nowym obowiązkiem prezesa PAK będzie prowadzenie Krajowego Rejestru Obiektów Kosmicznych. Baza ma być jawna i dostępna w postaci elektronicznej. Zgodnie z art. 16 ust. 2: *Operator obowiązany jest złożyć wniosek o wpis do Rejestru niezwłocznie po wypuszczeniu obiektu kosmicznego na orbitę okołozemską lub poza nią.* Wpisowi do rejestru podlegają m. in. następujące informacje: oznaczenie właściciela oraz operatora obiektu kosmicznego, ogólne przeznaczenie i planowany czas operacyjnego funkcjonowania obiektu kosmicznego, a także podstawowe parametry orbitalne, takie jak inklinacja czy okres obiegu.

Wniosek o wpisanie obiektu do rejestru, podobnie jak uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności kosmicznej, podlega opłacie. Opłaty te stanowią przychód Polskiej Agencji Kosmicznej.

Odpowiedzialność za szkodę i konieczność ubezpieczenia

Jak stwierdza wprost art. 22: *Rzeczpospolita Polska ponosi odpowiedzialność za szkodę [spowodowaną przez obiekt, dla którego jest państwem wypuszczającym], na zasadach określonych w prawie międzynarodowym.* Stąd zapewne zapisy art. 25 w projekcie ustawy: *właściciel obiektu kosmicznego, przed wystąpieniem operatora z wnioskiem o wydanie zezwolenia, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkodę (...), jako ubezpieczony będzie wskazany Skarb Państwa.*

Wyjątek od powyższej reguły wskazuje jednak art. 28 ust. 1: *Właściciel może być zwolniony z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia (...), jeżeli obiekt kosmiczny będzie wykorzystywany dla celów podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa, nauki, badań lub edukacji.*

Art. 30 ust. 1 mówi natomiast, że: *W przypadku wystąpienia szkody, Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej powołuje komisję, której zadaniem jest ustalenie okoliczności, przyczyn i skutków zdarzenia, które wywołało szkodę oraz sformułowanie wniosków i wydanie zaleceń mających na celu zapobieżenie podobnym zdarzeniom w przyszłości (...).* Co ważne: *Komisja nie dokonuje ustaleń w zakresie winy i odpowiedzialności podmiotów, które spowodowały szkodę, a ustalenia komisji mają charakter opiniodawczo - doradczy.* Nieco dalszy zapis stanowi, iż: *Komisja może współdziałać z*

ekspertami państwa, na którego terytorium nastąpiła szkoda, a także występować do organów tego państwa o udzielenie niezbędnej pomocy.

Nadzór i kary

Zapisy rozdziału 8 ustawy o działalności kosmicznej oraz Krajowym Rejestrze Obiektów Kosmicznych mówią natomiast, że *Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej sprawuje nadzór nad działalnością kosmiczną. Na żądanie Prezesa Polskiej Agencji Kosmicznej, operator jest zobowiązany do udzielenia w wszelkich informacji związanych z planowaną lub wykonywaną działalnością kosmiczną. Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej lub upoważniony przez niego pracownik, ma prawo, w każdym czasie, do przeprowadzenia kontroli działalności kosmicznej.*

Wedle art. 42: *Kto wykonuje działalność kosmiczną bez zezwolenia podlega karze pieniężnej w wysokości stanowiącej równowartości w złotych kwoty od 20 000 euro do 100 000 euro.* Wykonywanie takiej działalności niezgodnie z ustawą lub warunkami otrzymanego zezwolenia może natomiast zaowocować otrzymaniem kary o wysokości równej do 100 000 euro.

Wskazane kary pieniężne *nakłada Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej, w drodze decyzji administracyjnej, biorąc pod uwagę stopień naruszenia, okoliczności naruszenia oraz wielkość właściciela.* Pieniądze otrzymane z tytułu kar zaliczają się do przychodu Agencji.

Czytaj też: [Siedziba w Warszawie i nadzór Ministerstwa Rozwoju. Propozycje zmian w PAK \[KOMENTARZ\]](#)